

שופתי ה'ח

מטרתנו: להאיר עניי מבקשי ה', לסייע ליבנם בעסקי פנימויות תורת החסידות
במושגת רבינו הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים
ולדעת את המעשה אשר יעשו לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכונה נכונה

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות
עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבוע:

אודח לחיים (זלאטשוב, ד"ה יהי בעצם)

הקדמות וכללים

(א) מוחין ומדות: העשר ספירות הקדושות שברא הקב"ה להנהיג בהם את העולם מתחלקים באופן כללי לשתיים: מוחין ומדות, [א] הספירות חכמה בינה (המרומו באותיות י-ה שבשם הוי"ה) נקראים 'מוחין'. [ב] הספירות תפארת ומלכות (המרומוים באותיות ו-ה שבשם הוי"ה) נקראים 'מדות', (8) ועיקר הנהגת עולם הזה הוא על ידי ו-ה שבשם הוי"ה שהם יחוד קוב"ה (תפארת - ו) ושכינתיה (מלכות - ה), שהאות ו' (תפארת) לוקח כל השפע מאותיות י-ה (חכמה ובינה) ומשפיעם לאות ה' תתאה (מלכות) המקבלת השפע ומחלקת לכל הנבראים התחוננים. (2)

(ב) קומה שלימה: כיון שכל אחת מהשתי ספירות תפארת ומלכות היא הנהגה שלימה של 'משפיע (תפארת) ומקבל (מלכות), לכן מוכרח שיהא לכל אחת מהן 'קומה שלימה' של עשר ספירות [המרומו בקומת האדם, ולשם כך הם נקראים זעיר אנפין (תפארת) ונוקביה (מלכות)], אבל מתחילה נבראו חסרים בלי מוחין (9) ראשונות שלהם, ולכך צריכין תמיד התעוררות התחוננים בתורה ומצוות להמשיך להם הארת המוחין, מן המולידים שלהם שהם חכמה ובינה (הנקראים אבא ואמא), להשלים קומתם בעשר ספירות שלימות. (3)

(ג) ספירת הדעת: בכל קומה של עשר ספירות, יש באמצע בין המוחין והמדות, בחינה הנקראת דעת, שהיא אינה ספירה בפני עצמה, אך תפקידה לאסוף הארת המוחין [הם ספירות חכמה ובינה] ולהשפיעם אל תוך המדות, וכזה נמצאו מתקשרים המוחין והמדות, בכדי שיתנהגו המדות על פי המוחין. (4)

(ד) כח היחוד בדעת: עיקר כח היחוד של תפארת ומלכות הוא על ידי אור הדעת (דגלות) דוקא,

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

שבת יציאת מצרים

כפי הכלל של קריאה מעורר הזמן אין סיפור הפרשה באקראי, אלא על ידי הקריאה בשבת זו מתרחש עוד הפעם גאולה כללי וגאולה פרטי כדמיון יציאת מצרים, כמו שאומרים בהגדה בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, כי בשבת זו מקבלים מוחין דגדלות על ידי כח ביטול הקליפה, ואור הגדול הירוד על ידי גילוי שכינה מהשפעת שלשה מכות האחרונות, הרומוים על שלשת המוחין חכמה בינה עם הכתר שעליהם, שהשפעתם גדולה מאוד מאוד, ליתן לאדם דעת וללמד לאנוש בינה שיקויים (דברי הימים-א כח ט) דַע אֶת אֱלֹהֶיךָ אֲבִיךָ וְעִבְדָהוּ בְּלֵב שְׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ חֲפֵצָה, פִּי כָל לְבָבוֹת דוֹרֵשׁ ה'.

ובפרט במכת חושך, כפי שהסביר הרה"ק רבי פנחס מקאריין זלה"ה וכן הוא בספר הקדוש באר מים חיים, שבמכת חושך לא ירדה חושך מן השמים, רק ירדה אור גדול ונורא מאור הגנוז מששת ימי בראשית, עד שמגודל האור נתעוררו עיני המצריים כי לא יכלו לסבלו, אכן בני ישראל מצד גדולת נשמתם יכולים לסבלה כאמרם ז"ל (נדרים ה) צדיקים מתרפאים בה ורשעים נידונין בה, ולכן וְלָכֵן וְלָכֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר כְּמוֹשֶׁבֶתָם.

וכיון שכן הוא, שכל אחד ואחד מקבל בשבת הזו הארת המוחין עליונים המאירין אל האדם שעל ידם זוכים לראות ולהבין את המתנות טובות שהש"ת גנו לנו באוצרו הטוב זה התורה הקדושה בכל פרשה ופרשה, מן הנכון לשמוח עם המתנה ולהתבונן בפרטי סיפורי הפרשה, כדי שעל ידי ההתבוננות יוולדו לנו אהבה ויראה, כמו שאמר הרה"ק בעל התניא זלה"ה על מה דאיתא בזוהר הקדוש שהמדה של בינה נקראת אם הבנים, כי 'בנים' הכוונה על אהבה ויראה (כי אהבה נקרא ב'ן מלשון יָבַר חֶסֶד, ויראה נקרא 'בת' מלשון אִשָּׁה יָרָאת ה', עיין שפתי חן הכללי ריש הקדמה ו), ועל ידי ההתבוננות בהמתנות טובות הגנוזים וטמונים בכל סדרה, נולדים 'אהבה ויראה' בלב האדם לסייעו להתקרב אל בוראו יתברך בעבודה תמה וחביבה.

ולכן, הבה נתבונן בהמתנות טובות שנתן לנו הש"ת בשבת הלזה:

(א) שבת פרשת בא הוא השבת השלישית בתוך ימי השבועיים, ופעם אחת אמר רביה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר זלה"ה שהשבת פרשת בא היא הגדולה והחשובה מכל ימי השבועיים, כיון שכל ענין ימי

ועל דרך שנאמר (בראשית ד א) וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַיָּה, שהדעת הוא כח היחוד, וסיבת הדבר הוא מטעם כי נודע (יבמות נג) ש'אין יחוד אלא לדעת', לפי שמדת היסוד שהוא הצינור שדרך שם עובר כל השפע מן המשפיע (תפארת) אל המקבל (מלכות) הוא בקו האמצעי, לכן מקבל כל השפעתו מן הדעת העומדת בראש קו האמצעי, נמצא שכל כוחה להתייחד הוא בכח הדעת, וכשיש הסתלקות הדעת למעלה, אז קיים חס ושלום פירוד בין תפארת ומלכות. (5)

(ה) גלות מצרים: עיקר גלות מצרים היה שנטלק אור הדעת דגדלות מתפארת ומלכות, וחזרו להיות רק עם דעת דקטנות. (6) וזה גרם שלא יוכל להתקיים היחוד בין תפארת ומלכות [שהוא יחוד קוב"ה ושכינתיה], וזה גרם הסתרת פנים גדולה, וצרות רבות לכלל ישראל חס ושלום, וזה היה שורש גלות מצרים. ובעת הגאולה חזר הש"ת להאיר אור הדעת בתפארת ומלכות, ואז בליל התקדש החג נעשה יחודא עילאה בין תפארת ומלכות, קוב"ה ושכינתיה, ביחודא שלימ, ואז נגאלו. (7)

(ו) גאולת מצרים מבינה: בספירת בינה נמצאים חמשים שערים הנקראים חמשים שערי בינה. (8) ונקראת יובל העליון שהיא כדוגמת שנת היובל שנת החמישים שאז העבדים יוצאים לחירות, וכמו כן כשמאירה הבינה אל תפארת ומלכות, אז מאירין המוחין שלהם באור גדול, וכולם יוצאים לחירות מן הקליפות והחיצונים השולטים ויונקים בעת שנחסרו מהם שלימות המוחין. (9) ועל כן נזכרו בתורה הענין של יציאת מצרים חמשים פעמים, כי כל גאולת מצרים שיצאו מעבדות לחירות, היה בכח הארת הבינה שהוא יובל העליון ומשם שורש החירות. (10)

חן המקור

- א. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ו עמ' צג. ב. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ו עמ' צט-קכ, ושם בהקדמה כו עמ' תפח.
- ג. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, ושם הקדמה כו עמ' תפה, וע"ע הקדמה כו עמ' תפה, ושם באות ג. ד. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה יא. ה. מבואר בשפתי חן לסוכות הקדמה ו עמ' קג, וראה שם באות ט, וע"ע שפתי חן לפסח הקדמה ח עמ' קפא, ושם באות סב. ו. מבואר בשער הכוונות לפסח דרוש א-ב, עיין ב'גליון שפתי חן' פרשת שמות בהקדמות וכללים. ז. ענין הסתלקות הדעת בגלות מצרים מבואר בשפתי חן לפסח הקדמה ג חלק ג. ח. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ח עמ' קנג.
- ט. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ח עמ' קנט-קס. י. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ח עמ' קנג-קנד באות ז.

הקדמה

השגחת ה' בתוך הנהגה הכללית:

ענף השני מיוחד לבאר שתי הנהגות של השי"ת, א] הנהגה כללית, כל הבריאה וכל הברואים באופן אחד, ב] הנהגה פרטית כל אחד כפי כשרון מעשיו. ועתה מבאר הנהגה הראשונה הכללית, שהגם שהיא כללי לכל הברואים באופן שווה, עם כל זה יש בה כמה פרטי אופנים, והכל מושג בהשגחה מיוחדת על פי אלו הכללים, דהיינו שבכל דבר יש בחינה של חסד, בחינה של דין ובחינה של רחמים, ובכל דבר יש שבע חלוקות כפי שבעת ימי השבוע ששורשם משבע ספירות העליונות, ובכל פרט בכל אלו יש י"ב חלוקות כפי י"ב חדשי השנה שכל חודש יש לה בחינה מיוחדת.

וכבר הורה לנו מרן קודש הקדשים רבינו הבעל שם טוב זלה"ה, שכל תנועה ותנועה מקצה העולם ועד קצהו הכל מושג בהשגחה מיוחדת מהשי"ת באיזה אופן שתהיה כפי האופנים הנזכרים, כמו שמסופר על הרה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב זלה"ה, שפעם אחת בחג השבועות אחר קידושא רבא הרחיב הדובר מגדול החיוב אמונת השגחה פרטית, ואמר: צריכים להאמין באמת ובתוכיות הלב שאין שום דבר שבעולם נעשה מעצמו בלי השגחת השי"ת הפרטית, שמשגיח

ספר סידורו של שבת (שורש הראשון ענף ב - המשך עלה א)

אפילו על דבר קטן שבקטנים, ואף על פי שקצרה דעתנו מלהשיג למה ליה להקב"ה להשגיח על דבר קטן כזה, מכל מקום זהו רק מפני קוצר שכל אנושי להשיג זאת.

ואחר שיחה ארוכה סיפר מעשה שהיה אצל הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זלה"ה, שבזמנו שבק חיים אחד מצדיקי הדור, ושנים מחסידיו באו לסטרעליסק, ואמרו אל הרה"ק שרוצים להסתופף בצל קדשו, ומבקשים שיקח אותם ויקשר אותם אל שורש נשמתו כדי להאיר להם את הדרך ילכו בה, שאל אותם הרה"ק 'אתם מאמינים שהשי"ת משגיח על עולמו ובכל אשר בו בהשגחה פרטית', השיבו 'בדאי אנחנו מאמינים בהשגחה פרטית'.

קרא רבינו אותם אל החלון, והראה להם על עגלה העוברת מלאה קש ותבן, ושאל אותם אם המה מאמינים באמונה שלימה שכל חתיכת קש ותבן הכל נגזר מהקב"ה שיהיה מסודר על העגלה דוקא בסדר הזה, זה למעלה מזה, וכן נגזר עוד מששת ימי בראשית שבאמצע נסיעת העגלה כשנופלים חתיכות קטנות מן הקש על אם הדרך זה בכה וזה בכה, הכל הוא על תכלית נרצה מהקב"ה שתחתיכה זאת תהיה כאן דוקא באותו מקום שנפל ולא הלאה אפילו מקום קטן כלל, ואם בוא יבוא הרוח ויפזר הקש מכאן לכאן, גם זה הוא הכל בהשגחה פרטית.

המשך בעמוד ג

חן ההסידות

המשך מעמוד א'

אזרח לחיים (זלאטשוב, ד"ה ויהי בעצם)

הארת ה'דעת' ביצאת מצרים

תוכן הענין: בעת יציאת מצרים האיר הארת ה'דעת' לידע את ה' וממשלתו, ובכה הדעת נעשה יהוד גדול ב'קוב"ה ושכינתיה' שגרמה הגאולה

המאירה תמיד כח ה'דעת' שעל ידו יוכל ה'סוד' לעשות היחוד בין ת'פארת ומלכות, ובכח אותה ספירת 'בינה' ה'אֵלֹהִים ה' 'אֵת' - הוא צמיגת 'מלכות' הנקראת 'את' בכל מקום, והיינו שעל ידי השפעת הבינה נתגלה מדת מלכותו ויציאתה מגלותה, ועוד יצא מן הגלות צִיִּי יִשְׂרָאֵל - 'מדת יסוד' הנקראת בן לתפארת הנקרא ישראל (כמבואר בשער הכוונות דרושי עמידה, בכונת ומביא גואל לבני בניהם), מִאֲרֶץ מִצְרַיִם, שהיו צלי התגלות, ולא היה יכול להיות צמיגת חוץ ממחמת שצמיגת הדעת היה בגלות, ועל ידי נסיס ונפלאות נתגלה מדת מלכותו, וידעו' כולם כי השי"ת הוא הבורא כל העולמות, ומנהיגן כרצונו וספדו כמו שכתוב (ס 1) לְמַעַן יִדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, שפרעה היה כופר מתחילה כי ברשעו סילק את הדעת וזה הפריד את היחוד, ועל ידי המכות נתגלה צמיגת ה'דעת', ואז נעשה זיווג ו-ה על ידי הדעת, וזהו גרם שה'אֵלֹהִים ה' אֵת צִיִּי יִשְׂרָאֵל מִאֲרֶץ מִצְרַיִם וכו'.

ואמר הכתוב על צִבְאָתְךָ, להורות שהיה בזה גם למעלה מכוחם, כי צבאתם זהו עבודתנו עד ציאת המשיח צמחה צמיגתו, לעשות זיווג צמיגת ו-ה, שהם יחוד 'יסוד' שהוא הצינור המוליך את השפע מן התפארת ומלכות, אל כל צמחים היו ישראל צדיקו התחמנה, כמו שכתוב (ויקרא טו 1) וְאֵת עַרְסָה וְעִרְיָה, ולא היה זה כח לעשות זיווג, ואך מחמת הארת 'צמיגת' [אמא עילאה] שהאירה פתאום באופן גדול את אור הדעת לתפארת ומלכות, בלו צני ישראל צמיגת 'גלות' טיפק, וזה היה רק על פי דרך נס, שהרי לפי כח האנושי אי אפשר זאת רק בהדרגה לאט לאט, וזהו 'על צִבְאָתְךָ', ותרגום לונקלוס 'על חילתו', וחיל הוא לשון כח, וזהו 'על חילתו', רצה לומר שזה היה למעלה מכוחם, רק שצאו טיפק לצמיגת גלות, כנזכר לעיל.

מצרים בתורה, להודיענו את הבחינה שהוציא אותם, כי מספר 'חמישים' מורה תמיד על 'בינה', ששם יש 'חמישים' שערי בינה, וספירת בינה היא שהביאה את גאולתם, וכמו שכתוב (וי 18) וְחַמְשִׁים עֶלְוָה צִיִּי יִשְׂרָאֵל מִאֲרֶץ מִצְרַיִם שבחינת 'חמישים' שערי בינה' גרמה את הגאולה.

ומוסיף להביא ראה ממקום אחר שספירת 'בינה' היא הנותנת כח לתפארת ומלכות' שיוכלו להתייחד, וזה שממשיך: והנה כתב האר"י ז"ל (שער הכוונות למנוסה) צכוונת צרכת 'להדליק נר חנוכה', וזה לשונו: וְגַם זֶה 'מלך' המורמוז בראשי תיבות 'להדליק נר חנוכה', הוא המשכת אור העליון מ'צמיגת' [על ידי הדעת] אל ה'ועיר אנפין' (תפארת) כדי שיוכל להזדווג עם 'נוקבא' (מלכות), עד כאן לשונו הקדוש.

והנה מלת 'עֶשְׂרִים', פירש רש"י ז"ל צפרשת משפטים על פסוק (בד 1) וְעֶשְׂרִים הָשָׁמַיִם לְטָהָר, וזה לשונו 'וכעש' כתרוננו לשון מראה, עד כאן לשונו. והיינו זיו וזהו [ש-טראל] הבא ממאור גדול המאיר ממרחק.

וזהו וְיָהִי צִבְאָתְךָ הַיּוֹם הַזֶּה, כ'יום הזה' שהוא יסוד שבהרבה מקומות מכונה מדת היסוד בשם 'יום הָהָר', וכאן באומרו אֶרְצָם הַיּוֹם הַזֶּה, רצה לומר מי שמאיר השפע וההארה אל ה'יום הָהָר' שהוא צמיגת 'יסוד', כדי שיוכל להזדווג ולהתייחד עם המלכות, והוא 'צמיגת'

וְיָהִי צִבְאָתְךָ הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹלֵא ה' אֵת צִיִּי יִשְׂרָאֵל מִאֲרֶץ מִצְרַיִם עַל צִבְאָתְךָ (וי 18). יש להבין, הלא זה הפסוק מיותר, וכבר נאמר לעיל שיצאו ממצרים.

ונראה, לידוע לדיעת מנרים הוא מורה על חידוש העולם על ידי האותות והמפתים לעיני כל העולם, והעולם נצרך כדי שיתגלה 'מלכותו', וצמיגת מנרים נתגלה מדת מלכותו, כי הוא מושל ומנהיג את כל העולמות כולם כרצונו וספדו, ואמנם צמחים היה גלות הדעת שנסתלקה הדעת מ'תפארת ומלכות' שבה הנהגת העולם, שזה גרם שגם למטה נסתלקה הדעת הפרטי של כל אחד לידע שהוא יתברך מושל ומנהיג את העולם, כמו שכתבנו צפרשת שמות על פסוק (ב 3) וְיָרָא אֱלֹהִים אֵת צִיִּי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים, עיין שם שמבאר רבינו שקודם הגאולה חזר השי"ת להאיר אור הדעת, וזהו 'וַיַּדַּע אֱלֹהִים'.

וידוע, לדיעת מנרים היה הנס על ידי צינה הנקרא 'אמא עילאה', שהיא המולידה את כל המוחין ומשם שורש ה'חירות', וכשהגיע הזמן לחזור ולהאיר אור ה'דעת' שנסתלקה, לתפארת ומלכות, נעשה הדבר על ידי בינה, עלמא דחירות, כמו שכתוב ציוהר (שמות פג: ועוד) דחמישין זמנין אדכר יציאת מצרים צבורית, להודיע דרגין דאפיק יתהון [חמישים פעמים נזכרה 'יציאת

ביאור משולב

תוכן הענין: הנהגה הראשונה הנקרא 'הנהגה כללית' מתנהג באופן אחד שלש ושבע זי"ב

המשך עלה א

ממשיך לבאר הנהגה הראשונה, הנהגה הכללית:

וסדר השגחתו הוא שמתנהג בכל ענין וענין בשלשה פנים כמו 'סגול' שיש בה שלשה נקודות, ימין שמאל ואמצע, היינו חסד או דין או רחמים, ימין הוא חסד, שמאל הוא דין, ואמצע הוא רחמים, כמאמר אליהו הנביא [המובא בהקדמת תיקוני זוהר, הנקרא 'פתח אליהו' שאומרים קודם התפלה], חד אריך מדה אחד של השי"ת כביכול הוא ארוך, הכוונה על 'צד ימין' שיש בה השפעה גדולה וארוכה של חסדים וחד קצר מדה השני של השי"ת כביכול הוא קצר, הכוונה על 'צד שמאל' שיש בה צמצום ודין המעכבים את השפעה, וחד בינוני מדה השלישית של השי"ת הוא בינוני, הכוונה על 'צד האמצעי' שהוא ממוצע בין חסד וגבורה ולכן נקרא בשם 'רחמים'.

ובנוסף לחילוק אלו השלש, שם השגחתו על [- לפי] שבעת הימים, שכל בריאת העולם הוא ששת ימי המעשה ויום השבת השביעי להם, היינו שכל העולם כולו נכללו באלו שבעת הימים [כמובאר בספרים הטעם שצוה השי"ת 'מצות מילה' ביום שמיני דייקא, כי מצוה זו היא למעלה מהטבע, ולכן צריך לעבור שבעת ימים היינו כל חלקי הטבע, ולצאת ממנה ביום השמיני, ואז יוכל לקיים מצות ברית מילה], ואין עוד מדה נוסף אל אלו השבעה, רק חזור חלילה בכל פעם מאותן השבעה.

ואלו שבעה ימי שבתא הם נרמזים לשבעת הימים העילוינים הידועים, הם השבע ספירות חג"ת נה"ם, יום ראשון נברא על ידי מדת 'חסד', יום שני על ידי מדת 'גבורה', שלישי 'תפארת', רביעי 'נצח', חמישי 'הוד', שישי 'יסוד', ויום השבת נברא על ידי ספירת 'מלכות' כי בה נגמר מלכותו, וכל יום ויום מקבל חיות מוספירה שלו, נמצא שעולם הזה כלולה משבעה בחינות (ובכל אחד מהם יש שלש הנהגות 'חסד דין ורחמים נזכר לעיל), שמשם [- משבע הספירות] נשפע שפע אור ל"ב מזלות אשר בגלגל הרקיע, והמה משפיעים ל"ב חדשי השנה, שכל חודש משתנה הנהגתו ה' לעשות בו צרכי העולם, כל אחד כפי התקבלותו ממזלות השמים, המשתנים בבחינתם כפי ערך קבלתם [- של המזלות] משבעת הימים, ונתחלק לחלקים רבים, להיות על ידיהם [- של י"ב המזלות] השתנות ששה 'עתיים' של י"ב חדשי השנה הכתובים בתורה, שהם זרע וקציר, קור וחום, קיץ וחורף שני חדשים לכל אחד, ועל ידי השינויים האלה הוא התנהגות הכללית של כל התחתונים כולם, כל הנמצא בעולם הזה הן בפרי העץ והן בפרי האדמה.

והנהגה הלו של שלש מדות חסד דין ורחמים, שבע ספירות [ימים], וי"ב מזלות של חדשי השנה, מתחלק לכל אחד ואחד לפי פרטיו, היינו שכל דבר ודבר הנעשה תחת השמים נידון בהשגחה מיוחדת איזה משלשה הנהגות תהיה, ותחת איזה ספירה משבע הספירות, וכפי איזה מזל של י"ב חדשי השנה.

החסידים האלו ראו כן תמהו, והתבוננו בעצמם באמיתת לבבם בתוכיות פנימיות נקודת האמת, וענו ואמרו 'רבינו, אין אנו במדריגה זאת להאמין כל כך, כי מה איכפת לו להקב"ה אם חתיכה קטנה של קש מונחת כאן או כאן'.

כשמוע הרבי דבריהם צעק עליהם, אפיקורסים צאו מביתי מהר, כי לא יכולני לראות פנים, כי היא כפירה ממש במציאות הבורא ברוך הוא הממלא כל עלמין ולית אתר פניו מיניה, וגירש אותם מחדרו, המה יצאו בצער גדול מאוד ובכו בכיה עצומה, זה פנה לזוית זו, וזה פנה לזוית זו, ומתמרמרים מאוד מאין הפוגות, והתפללו להקב"ה מתוך לב נשבר ונדכה שהשי"ת יאיר עיניהם.

אחד מן החסידים בעמדו כך בבכיה והתבוננות בגדלות הבורא, נפל ברעיניו חקירה עצומה, בשלמא אדם שהוא בעל גבול ותכלית, יש אצלו חילוק בין דבר גדול לדבר קטן, וכגון חתיכת זהב הוא חשוב אצלו ומשגיח עליו היטב שלא יאבד ממנו, ועל חתיכת כסף גם כן משגיח אלא שההשגחה פחותה משל זהב, ועל חתיכת נחושת משגיח עוד פחות משל כסף, וכן הלאה, עד שעל חתיכת קש קטנה אינו משגיח כלל מפני קטנות שויה, וכל זה שייך אצל אדם שיש אצלו הפרש וחילוק בין דבר גדול לדבר קטן, אבל הבורא ברוך הוא דכולא עלמא כלא חשוב קמיה, אם כן כיון דאני מאמין שהגם שכולא כלא חשוב עם כל זה הוא משגיח על כללות העולם, אם כן מה חילוק יש בין כל העולם תבל ויושבי בה לבין חתיכת קש קטנה, כיון שהקב"ה בלתי בעל תכלית אם כן אין הפרש בין דבר גדול לקטן, דלפי גדולת בוראינו יתברך שמו שאין ערוך אליו גם כל העולם כולו לקטן יחשב ועם כל זה משגיח עליו, אם כן משגיח גם על כל פרט שבפרטים, ונמצא שמי שאינו מאמין שהקב"ה משגיח על חתיכת קש המתגולל בשוק הרי הוא מפריד אלוף ונותן חס ושלוש קצבה לגדולתו יתברך רחמנא ליציל, ואם כן באמת אפיקורס יחשב כמו שאמר רבינו הקדוש.

החסיד הזה התחיל להתבונן ולהתחזק באמונתו זו והתעמק בה מאוד, עד שחזיק אמונתו שהשי"ת משגיח בהשגחה פרטית אפילו על חתיכת קש קטנה, וכאשר זכה להתבוננות זו רץ בשמחה אל חבריו לומר שזכה לכך, ופתאום ראה שגם חבריו רץ אליו, ונפגשו באמצע הדרך, וכשהתחיל לספר לחבריו שזכה להתבוננות הזו סיפר לו חבריו שגם הוא אורו עיניו בהתבוננות הלז, וגם הוא זכה להגיע לאמונה זו, ושמוחו שניהם שמחה עצומה.

ופתאום פתח הרה"ק את הדלת ונתן להם שלום בהארת פנים באהבה עזה, וקירבם מאוד וקשרם על לוח לבו הטוהר, אחר כך הבינו החסידים שרובם התפללו להקב"ה שיזכו להגיע לאמונה זו השלימה והצרופה וההכרחית לכל בר ישראל, כי בלא תפילת רבם היתכן שברגע אחד ממש האירו לכותיהם של שניהם יחד (דברי שלום, שברעות).

ומסיים בספר יצירה, 'כולם אדוקין זה בזה', היינו שכולם [השלש, השבע, והי"ב] מתאחדין ומתקשרין בא"ל אחד, כאומרו (שם ב'פתח אליהו') ואנת הוא דקשר לון ומיחד לון וכו' [- שהשי"ת הוא המקשר כל סוגי הנהגות ומייחד אותם כאחד], ובכל יום תמיד הקב"ה מחדש בטובו מעשה בראשית, כמו שאנו מברכין 'ברוך עושה בראשית' לשון הוה, ואין אומרים עשה בראשית לשון עבר שהיה משמע שכבר עשה, אלא 'עושה' שתמיד בכל רגע הוא השי"ת העושה מתוך את עלמנו ומברך את עולמו, ומיחה את כולם, ומחדש את העולם, ונותן השגחתו על כל הבריאה ביחד בבחינת האחדות אין סוף ברוך הוא, שזה הוא כוונת הנהגה של 'אחד'. ומשם [מאחדות הפשוט] יתפרד לג' ראשים, להיות העולם מתנהג כחסד או כדין או כרחמים, וכל דבר ודבר נידון כפי ההתנהגות של כל אחד מהשלשה דרגות אלו חסד דין ורחמים, לפעמים ורצה השי"ת חסד גמור, לפעמים נצרך גבורה להעמיד דבר על מתכונתו, ולפעמים ממוזג, ובאלו ג' הנהגות מתיחדין ומתקשרין השבעת הימים שכל יום יש בו כל השלש מדות.

ויש עוד שני דרגות בזה: א) שהם מתברכין מן השמים כפי התייחדותן והתקשרותן זה בזה כי כשיש אחדות בין הספירות אז יורד השפע בריבוי, והחיפוך בהיפוך ב) וכפי התקשרותן אל מקור שורשם, כפי מה שאלו השלשה והשבעה דבוקים אל המקור כן מתרבה השפע ביותר. והכוונה שכל השתנותם מתגשמים בתאוות עולם הזה ומתעבים בחסאים, נסתתמים הצניעות ומתעכב השפע חס ושלוש.

ומהן מקבלין השנים עשר מזלות להנהיג העולם התחתון, כפי ערך התקבלותן ממקורן, אם המקבלים הם דבוקים ומקושרים אל השי"ת אז הצניור פתוח בהרחבה ויורד השפע לטובה, ואז אפילו חלק הגבורה הוא לטובה, שיתגבר על שונאי ה' ולכבוש את היצר הרע או לצמצם השפע לעשות כלי לקבל האורות, כי כל 'הנהגה' יכול להיות באופן טוב או להיפוך חס ושלוש, ובוה האופן הוא כל פרטי התנהגות העולמות, ופרטי התנהגות כל איש ואיש לפי שורשו וחלקו אשר נשמתו נרשש בו וממנו נלקח.

והשגחת התנהגות הלזה [היינו הנהגה הראשונה], הוא נשפע כל רגע בהתחדשות תמיד מאתו יתברך בלתי הפסק רגע אחת, ואמלתי חס ושלוש היה מסיר הקב"ה השגחתו מן העולם היינו שלא יחדש את העולם אפילו רק רגע כמימרא, אז לא היו צריכין לעשות פעולה [על ידי אטאם באמצע וכדומה] להחריב העולם, כי מעצמו היה העולם כלא היה, ונתבטל והיה לאפס ואין, כידוע מכפרים הקדושים על הפסוק לעולם ה' דָּבָרָן נָצַב בְּשִׁמְיָם, שהדיבור הראשון 'יהי רקיע' נשאר עד היום בתוך הרקיע ומחזיקו שלא תמוט, וברגע שהדיבור יסתלק אז יתבטל הכל כרגע, כי השי"ת מחדש בכל רגע מעשה בראשית כדי לקיים את הבריאה.

השובכים הוא ליצא מכווחות הרע על ידי הכח של 'ציצאת מצרים' (כמו שהארנו בחן השבוע' פרשת שמות), ועיקר יציאת מצרים קורין בפרשת בא.

יודוע שהמספר שלש הוא חשוב ביותר אצל בני ישראל, כדאיאת בגמרא (שבת פה). שהתורה הקדושה נקראת אוריאל תליתאי שיש בה 'תורה נביאים וכתובים', גם בני ישראל נקראו בתואר (שמות יט ה) עם סגולה ובגמרא (שבת סח) בשם עם תליתאי, דומה לנקודת הסגול שיש בה שלש נקודות. והטעם לחשיבותה, כי ימין ושמאל (נגד חסד וגבורה) הם שנים, והמוצא שביניהם הוא (תפארת, מדת רחמים) השלישי שבאמצע, ואלו השלשה הם נגד אברהם (מדת החסד) יצחק (מדת הגבורה) יעקב (מדת תפארת) שמדתו אמת וקושטא קאי, וכן כל ה'חוט המושלש' קודשא בריך הוא ואורייתא וישאל הם נצחיים, ולכן דייקא בפרשת זו שהיא השלישית בסדר שמות, והשלישית לשבועות שובבים, בה אמר השי"ת לבני ישראל החדש הזה 'לכם' אותיות 'מלך', שהתחדשות מלכות השי"ת על ידי לידת עם בני ישראל נעשה עתה כשיצאו מארץ מצרים מבית עבדים, ולזה מוסיף המדרש את הפסוק (משלי ח טו) 'כי מלכים ימלכו, שבזמן הזה יחדשו הבני מלכים' להמליך את השי"ת בלב שלם.

(ב) שבת יציאת מצרים - חג הפסח: מובא בספר 'פרי צדיק' בשם רבינו הקדוש החוזה מלובלין זלה"ה שבשבת פרשת בא יורד הארה מיוחדת מן השמים, הארה של יום טוב פסח, ליל יציאת מצרים, ובשבת זו יכולין להרגיש האור של ליל הסדר של פסח, כיון שה'קריאה' מעורר את הזמן.

וסיפר לי הרה"ג ר' נתן דוב שווארטץ שליט"א, שזכה כמה שנים לחסות בצל רבו הגדול הרה"ק מתולדות אהרן בעל דברי אמונה זלה"ה, על שבת פרשת בא בעיר טבריה, והגם ששהה שם על ימי נופש בסביבות מנין מצומצם, עם כל זה היו התפלות ועריכת השלחנות באותו שבת מיוחדת במינם בדרגה עילאה יותר מכל שבתות השנה, בהתלהבות וחיות אש בבחינת פקע איגרא. ופעם אחת סיפר בשם חותנו הרה"ק בעל שומר אמונים זלה"ה, שפעם אחת בשבת פרשת בא היו התפלות באופן פלא עד שהרגיש ממש בחינת יציאת מצרים, ואחר התפלה הרוממה אמר שהרגישו בחוש את האויר של ים סוף ויציאת מצרים 'עם האט נאר געפעלט דער הלל' ! וסיפר אז הרה"ק בעל שומר אמונים שאצל הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זלה"ה (יודע שתפלותיו היו תמיד במצב עילאה בקולות וברקים ובכוחות עצומות) התפללו פעם אחת בשבת פרשת בא בהתלהבות כה גדולה עד ששכחו היכן הם עומדים ונדמה להם שהוא פסח, ואמרו 'הלל גמור' בברכה כמו בליל פסח.

(ג) זמן כפרה: בשבוע זו קורין פרשת ה'חדש הזה לכם ראש חודש' / שהראהו הקב"ה למשה את הלכנה כחידושה, ואמר לו 'כזה ראה וקדש', שמכאן לומדים על הלכות ראש חודש וקידוש לבנה, שכל ענין 'ראש חודש' הוא 'זמן כפרת עונות', כמו שאומרים בתפלת מוסף לראש חודש זמן פְּכָרָה לְלֵל תּוֹלְדוֹתָם, וכל ענין זה מתעורר בשבת הלילה. נמצא ששבת זוהי הוא בבחינת שבת ראש חודש שעליה כתב הרה"ק בעל מאור ושמש

זלה"ה על פי הפסוק (ישעי"ו סו כג) וְהָיָה מִיַּד חֲדָשׁ פְּחָדְשׁוֹ וּמִיַּד שֶׁבֶת שְׁבַתוֹ, ששאל ראש חודש בשבת, אז יבוא קל בְּשַׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת, סגולת הזמן שאפילו אדם המגושם ביותר יתקרב אל השי"ת.

(ד) מסוגל לברכות: ועוד יותר אמר הרה"ק מרוזשין זלה"ה, שכאשר חל ראש חודש בשבת נעשים בני ישראל שותפים עם השי"ת, כי השבת נתקדש על ידי השי"ת בעצמו כמו שמברכים פְּרוֹךְ אֶתָּה ה' מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֵת, מה שאין כן החודש נתקדש על ידי בני ישראל כמו שמברכים פְּרוֹךְ אֶתָּה ה' מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרָאִשֵׁי חֻדְשֵׁי, נמצא שכאשר מגיע יום שיש בו קדושת שבת ביחד עם קדושת ראש חודש הרי השי"ת עם ישראל שותפים בקדושת היום, וההלכה הוא שותף מה שעשה עשוי, ממילא יכולים בשבת כזו ליטול השפעות טובות וברכות מרובות מן השמים.

(ה) התחדשות הבריאה: בשבוע זו קורין פרשת ראשון הוא לְכֶם לְחֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה, שיום ראש חודש ניסן הוא הראש לכל החודשים, ואיתא בספרים שראש חודש ניסן הוא יום שנברא בו העולם 'במעשה' במדת הרחמים, והוא יום המוכרח של הבריאה, כמו שמביא רש"י ל' ריש פרשת שמיני, שאותו היום נטל עשרה עטרות, היינו עשר מעלות יותר משאר ימות השנה, וביום זה נתחדש השפע של כל השנה (מבואר בארוכה בשפתי חן לפסח הקדמה א).

ובכן כאשר קורין הפסוק הזה בתורה מתעורר כל ענין של ראש חודש ניסן, השנה מתחדש, השפע מתחדש, וכל העולם מתעלה בעשר מעלות, וגם האדם הקורא [או שומע הקריאה] מתעלה ביחד, וכמו שכתב בספר קדושת לוי על הפסוק הזה 'החודש הזה לכם' שהשי"ת מסר לבני ישראל את הנהגת הבריאה, שיתחדש השנה לטובה כרצונם של בני ישראל, וכמו שמסופר בספר עבודת ישראל (לשבועות) שכשהגיע ראש חודש ניסן אמר מרן רבינו הבעל שם טוב זלה"ה שהוא 'ראש השנה למלכים', והושיב כל מלאך על כנו, וכשראה מלאך אחד שלא ישר בעיניו היה ממנה אחר תחתיו. ובספר אגרא דכלה (פ' פקודי ד"ה ביום החדש הראשון) כתב, קבלנו דאותן הי"ב ימים הראשונים דניסן ימי הקרבת הנשיאים, המה כח כללי ל"ב חדשי השנה, כל יום רומז לחודש שלם, כן שמענו מכבוד אדמו"ר הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב זלה"ה, וזכי הראות יכולין להתבונן בכל יום איהו מאורעות יתיה בחודש אשר הוא נגד היום ההוא, וכבוד אדמו"ר הרב הקדוש רבי יעקב יצחק מלובלין זלה"ה היה כותב ברוח קדשו בכל יום [מ"ב ימים הראשונים בחודש ניסן] מה יהיה בכל חודש, ובאותו השנה שנתבקש בישיבה של מעלה בחדש מנחם אב, לא כתב רק עד מנחם אב, כנודע הדבר בפרסום.

(ו) ביטול גזירות: ועוד יותר יש להתבונן בדברי קדשו של הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זלה"ה שפסק בספרו הקדוש בפרשה זו (ד"ה החדש הזה לכם) שכל הגזירות שהיו על ישראל הן מה שנגזר על כללות ישראל והן על כל יחיד ויחיד, כולם נמחקים ונתבטלים בתגיע זמן התחדשות השנה בראש חודש ניסן, כיון שהשי"ת מחדש את מלכותו, וזו המלך שנותן

חופשה לכל האסורים ביום התחלת מלכותו ומבטל את הגזירות הישנות, כן בכל שנה בעת ראש חודש ניסן מתחדש העולם לטובת ישראל, עם הייבט זיך אן א נייער בלעטל, וכל מה שנגזר עד הנה בטל ומבוטל, ומה שעבר אין. - והנה כי כן דעת לבנון ניקל שבעת שקורין את הפרשה ומתעורר סגולת הזמן יכולין לעורר את הזכות הזה.

(ז) ישועות בהקפה: חודש ניסן נקרא ה'חדש אשר ישועות בו מקיפות, שהחודש מסוכב בישועות ואם רק מעוררים את סגולת החודש תיכף נפתחים שערי שמים בשפע רב לבני ישראל, ועוד יותר שתיבת מקיפות הוא מלשון 'החנוני מקיף' שבחודש הזה מקבלים ברכות בהקפה גם בלי זכות, ובספר שם משמואל (פ' משפטים שנת תרע"ה) מוסיף על זה, שכמו כשהיו ישראל במצרים נשתקעו במ"ט שערי טומאה, והיו עירום ועריה בלי מצוות וכלי זכות להגאל, אבל כששאל משה רבינו 'מה זכו ישראל שתעשה להם נס ואוציאם ממצרים', ענה לו השי"ת (שמות יג ג) בְּהוֹצִיאֶיךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הַיָּם הַזֶּה, כן זה הכח נשאר חקוק וקיים לדורות עולם, שבכל שנה בראש חודש ניסן נותן השי"ת לכל איש יהודי בהלואה חיים חדשים על כל מיני השפעות טובות על חשבון העתיד, אך כמו שבמצרים מתו אלפים ורבות מבני ישראל רח"ל בשלשת ימי אפילה במכת חושך, והחודש ניסן לא השפיע להם חיים חדשים, משום שלא רצו לצאת, כן אלו שנשתקעו בחיי העולם הזה 'זיי זענען צופרידן אינעם גלות', הם אינם מקבלים חיים חדשים וסגולת הזמן אין פועל בהם, ורק אלו שיש להם רצון לצאת מטומאתם הם מקבלים כוחות חדשות והשפעות מרובות מן השמים בהלואה על חשבון העתיד. - וכל זה נאמר גם על זמן קריאת פרשה זו שמתעורר זה הזמן עם כל סגולותיה.

[ומענין לענין, כדאי להוסיף דברי רבינו הרא"ש (ע"ה"פ ב) על הפסוק 'יהי חשך אפילה', שמקשה אם כל הרשעים מתו בששת ימי אפילה, למה לא מתו 'דתן ואבירם' שהיו רשעים גמורים, ותיריך דבר נפלא, שהם לא התייאשו מן הגאולה והאמינו שסוף כל סוף יהיה יציאת מצרים, והיה להם רצון לצאת, הרי לן דבר נורא שאפילו רשע גדול כמו דתן ואבירם יכול לזכות לגאולה כששי לו אמונה בגאולתן של ישראל ויש לו רצון להיות מן הנגאלים, מה שאין כן מי שהוא צופרידן בגלות].

(ח) התחדשות קבלת עול: כל בר כי רב דחד יומא זוכר דברי רש"י ל' ריש פרשת בראשית, אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם' שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, הרי לן שכעת מתחילין עיקר מצוות התורה, ומעתה כאשר קורין את הפרשה ומתחילין בפרשה זו, צריכין לעשות התחדשות וקבלה טובה בלב לקבל עול התורה ומצוות שהשי"ת מצווה לנו בתורתנו הקדושה.

כל זה הוא בענין אחד מן הסדרה, ועוד יש הרבה אורות וגילויים בסדרה זו שקורין בו יציאת מצרים, ומי שזוכה להשתמש בהמוחין קדישין שמקבלים בשבוע זו ימצא את האוצרות הקדושות, ישמע חכם ויוסיף לקח, תן לחכם ויחכם עוד.

יצא לאור ע"י
מכון שפתי חן
לקבל, לנר, להעיר על הגיליון וכן לקבל
הגיליון על הפאסט נא להתקשר עם המכון
646-838-1822
gilyonsc@gmail.com

בשורה טובה
הכל הפצים ליראה שמך ובכן נתרבו
ב"ה הלומדים בספר 'שפתי חן הבה"ה',
ובשבוע שעברה נתרקן האוצר ולא
נשאר עד אחה ולכן הננו מתכוננים
להדפיסו אידרא בהוצאה חדשה בס"ה

זכות פרנס הגליון נתגרב
לעילוי נשמת אוהבן של ישראל
מרן הקדוש רבינו משה יהודא לייב
ב"ר יעקב זלה"ה מסאטוב
נלב"ע י"ד שבט שנת תקס"ז לפ"ק